

Maa- ja metsätalousministeriö/maatalousyksikkö

20.5.2019

Yhteenveto peltokasvinviljelyn -viljat, öljykasvit ja valkuaiskasvit- keskustelutilaisuudesta 15.5.2019

Maa- ja metsätalousministeriö järjesti osana EU:n yhteisen maatalouspolitiikan (CAP) uudistusta peltokasvinviljelyä koskevan keskustelutilaisuuden Helsingissä 15.5.2019. Tilaisuudessa oli 25 osallistujaa, jotka edustivat hallintoa, etujärjestöjä, tuottajia ja tutkimusta.

Tilaisuuden tarkoitus oli keskustella viljan, öljykasvien ja valkuaiskasvien viljelyn nykytilanteesta ja erityiskysymyksistä, EU:n maatalouspolitiikan uudistuksesta sekä tarpeista ja huolista siihen liittyen. Osallistujille oli lähetetty virallisen kutsun yhteydessä ennakkokysymyksiä keskustelun vauhdittamiseksi ja syventämiseksi.

Maa- ja metsätalousministeriön edustajat esittelivät CAP-uudistuksen reunaehtoja ja valmistelutilannetta sekä pitivät katsauksen EU komission laatimasta kasviproteiiniselvityksestä ja ajankohtaisista asioista.

1. Keskustelu CAP27 –uudistuksesta

- a. Puheenjohtaja esitteli CAP27 –uudistuksen keskeisiä elementtejä. Keskusteltiin suorien tukien tukikattojen vaikutuksesta. EU:n tasolla kannatusta tällaiseen järjestelmään löytyy hieman yllättäen itäeurooppalaisista maista, joissa maatilojen rakenne on polarisoitunut pieniin kotitarveviljelmätyyppeihin tiloihin ja valtaviin suuriin teollisuusmaisiin tiloihin. Järjestelmän avulla on ajateltu päästävän kiinni harmaaseen talouteen (palkkakustannusten vähentäminen) sekä oikeudenmukaisempaan tulonjakoon.

2. Keskustelu menneen kauden tunnelmista

- a. Kuluneella kaudella ohjattiin erilaisilla toimilla pois markkinakelpoisen sadon tuottamisesta.
- b. Toimien pitkäjänteisyys todettiin tärkeäksi, ja toivottiin siihen kiinnitettävän huomiota jatkossakin.
- c. Ympäristöpuolen työkalupakkia pidettiin rajoittavana. Halutaan jotain, mutta rajoitetaan tapaa, jolla se voidaan saavuttaa. Järjestelmä on erittäin hankala hahmottaa, jopa sellaiselle, joka on tottunut hahmottamaan isojakin kokonaisuuksia. Järjestelmä olisi saatava selkeämmäksi.

Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet
Ministry of Agriculture and Forestry

- d. Erilaisten ympäristönurmien viljelyä pidettiin aktiivisuutta vähentävänä. Tukien nostaminen ilman sen suurempaa satsausta on tehty liian helpoksi. Sadonkorjuuvelvoite tulisi saada takaisin. Keplottelumahdollisuuksia pitäisi saada vähennettyä. Näennäinen sadonkorjuu on saatu poistettua sadonkorjuuvelvoitteen poistolla. Digitalisaatiosta toivottiin apuja sadonkorjuuvelvoitteen todentamiseen.
- e. Keskusteltiin myyntituloista. Siinä nähtiin paljon ongelmia, esimerkiksi vuosien vaihtelun, verotuksen, valvonnan, tukien maksun ja myyntitulojen manipulointimahdollisuuksien suhteen.
- f. Sadon laatu on keskeinen asia. Pelkän määrän tuottamiseen panostaminen ei ole järkevää. Ilmastollisesti ja ympäristöllisesti on parempi, että lohko on ”hömpä” nurmella kuin että sillä tuotetaan alle 3000 rehuohrasatoja.
- g. Suojavyöhykkeiden määrä ja sijoittuminen ovat suuri epäonnistuminen. Sitä on vaikea ymmärtää ja puolustaa, vaikka on itse ollut rakentamassa järjestelmää.

3. Keskustelu valkuaiskasvien tuotannon lisäämiseksi

- a. Jalostuksessa panostetaan viljelyvarmuuteen. Markkinat määrittelevät sen, mitä viljellään, esimerkiksi vuonna 2019 herneestä on kysyntää, joten herneelle on annettu takuuhinta. Se ohjaa viljelypäättöstä. Vastaavantyyppinen takuuhinta olisi käyttökelpoinen väline muillekin kasveille.
- b. Lajikkeiden ja markkinoiden sekä osaamisen kehittymiseen menee vuosia, mutta pelkkä viljelyn kehittäminen ei riitä. Tarvitaan markkinoita.
- c. Valkuaiskasvien osalta rehujen jatkojalostus kehittyy, elintarvikkeiden jalostus kotimaisista valkuaiskasveista on hitaampaa, vaikka trendi on selvästi näkyvässä.
- d. Soijattomuus tuo tilaa muille valkuaiskasveille.
- e. Hyvälaatuisen valkuaisen osalta ei saisi rajoittaa tukea tai tuotantoa tiettyihin kasveihin. Tulisi antaa markkinoiden ratkaista.
- f. Rehupuolella on eri tilaisuuksissa aina hyvä lihatalojen edustus. Kasvipuolelta vastaavanlainen järjestäytyminen puuttuu.
- g. Tutkimusta tarvitaan lisää. Satsaukset peltokasvin viljelyn soveltavaan tutkimukseen ovat aivan liian vähäisiä. Tutkimustietoa ei voi jalkauttaa, jos sitä ei ole.

4. Keskustelu kannattavuuden parantamisesta

- a. Satotasojat tulee saada parannettua. Osaamista on, mutta se ei ole riittävän korkealla tasolla. Tutkimusta tarvittaisiin lisää. Luke on keskittynyt ilmasto- ja ympäristötutkimukseen, ja viimeiseen 20 vuoden aikana resursseja kasvintuotannon ja viljelytekniikan tutkimuksesta on vähennetty radikaalisti. Huoli soveltavasta tutkimuksesta on toimijoiden keskuudessa suuri.
- b. Pelto on tärkeä. Se on tärkeä resurssi ja siihen tulee panostaa

- c. Tukipolitiikassa sadonkorjuuvelvoite tai muut ehdot ovat vain pieni osa kokonaisuutta. Järjestelmän tulisi olla selkeä ja kannustaa viljelijöitä tuottamaan hyviä satoja.

5. Keskustelu peltokasvintuotannosta vuonna 2027

- a. Lähdetään liikkeelle positiivisuudesta, ja pyritään lisäämään kotimaisen ruuan arvostusta. Uskoa tulevaisuuteen ja investointihalukkuutta.
- b. Markkinoiden tulisi olla tasapainossa, ja viljelyn sopimusviljelyä.
- c. Panostettava vientiin.
- d. Tuotannon tulisi olla viljelijälle kannattavaa.
- e. Tuet kohdistuvat ekologisuuteen. Mitä paremmin peltoa hoidetaan, sitä parempia satoja saadaan.
- f. Erilaisia jalanjälkiä voidaan hyödyntää viennissä (vesi, hiili, biodiversiteetti)
- g. Erilaiset kokoajoitukset ja leikkurit ovat keinotekoisia, niistä on päästävä eroon.
- h. Uusia ja erilaisia viljelykasveja on tuotannossa ja niille on markkinat. Tiloilla voitaisiin tuottaa puolivalmisteita ja/tai tehdä erilaisia esim. pesutoimenpiteitä tai komponenttien erotuksia, joilla saadaan lisäarvoa.
- i. Jotta päästään vuoteen 2027, kannattavuuden on parannettava. Siihen tarvitaan alan yhteisiä kehittämistoimia.

6. Keskustelu yhteistyöstä ja tuottaja – ja toimialaorganisaatioiden lisäämisestä

- a. Mietittävä keinoja koneyhteistyön tukemiseen ja sitä kautta konekustannusten alentamiseen.
- b. Viljelijöiden markkinayhteistyön lisääminen esimerkiksi osuuskuntien ja tuottajaorganisaatioiden kautta. Suomessa iso kysymys on sitoutuminen.
- c. Kilpailulainsäädäntö on ollut aika tiukkaa. Nykyinen lainsäädäntö mahdollistaa yhteistyön tekemisen tuottajaorganisaation perustamisen muodossa.
- d. Uusien rahoitusmallien mahdollisuudet olisi selvitettävä.
- e. Tilusjärjestelyjen mahdollisuudet otettava käyttöön.

7. Keskustelu riskien hallinnasta ja rakennetukien merkityksestä

- a. Kasvinjalostus on tärkeä osa riskien hallinnassa. Tällä hetkellä olemassa olevat mahdollisuudet olisi otettava käyttöön.
- b. Vakuutusten hyödyt paremmin esille.
- c. Vastakkainasettelua luomun ja perinteisen välillä tulisi välttää.
- d. Tukierot eri tuotantosuuntien välillä vaikuttavat pellonhintoihin.
- e. Luomusta ei ole Suomen maatalouden erityisstrategiaksi.
- f. Salaojituksen tukeminen sekä riskien hallinta, että kannattavuuteen satotajien kautta vaikuttavaa.

- g. Kalkituksen tukeminen auttaa pellon peruskunnon ylläpitämisessä. Siiloston ja kuivureiden tukemisen lisäksi tarvitaan muun infrastruktuurin tukemista. Kuivurille on myös päästävä. Laadun nostamiseen vaaditaan esipuhdistajat ja lajitelijat. Kaikki maan kasvukuntoa parantavat tuet ovat hyviä.
- h. Tilojen viljankäsittelyn ja varastointikapasiteetin tukeminen saattaa tulevaisuudessa tuoda mahdollisuuksia myös jäljitettävyyteen.

8. Yhteenvedona todettiin, että tavoitellaan optimaalista kokonaisuutta reunaehtojen puitteissa. Pyritään kohdentamaan tukipolitiikkaa aktiiviseen ruuantuotantoon.

